

Quadern d'art Un nou llibre sobre Miró i Mont-roig ens reorienta sobre una avantguarda pairal,

arrelada i cosmopolita

El roig encès de Mont-roig

**Vicenç
Altaió**

No tothom sap que hi ha dos espais culturals ben diferents: el de la creació originària i el de l'espai de la comunicació, de la sociabilitat i, sovint, de l'esnobisme. La cultura de l'avantguarda, d'arrel romàntica, tenia a veure amb la màxima de Hölderlin d'allunyar el sagrat de la indústria. Pel que fa a la segona, la del comerç i de l'espectacle, Joan

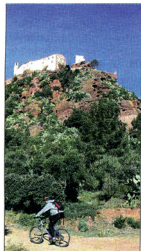
Miró era contundent: “Més m'estimo de trobar-me entre els pagesos de Mont-roig que amb els senyors vestits de frac en un vernissatge a París.”

La recent aparició de *Pal de ballari* (Arola, ed.), el llibre on Martí Rom explica al detall la vida i l'art de Joan Miró des que als divuit anys, el 1911, es vinculà per sempre a Mont-roig, ens reorienta en l'ètica de la naturalesa dels orígens. És un llibre de microhistòria que enganxarà els lectors de poesia de vers lliure i de filosofia

sense mètode. Perquè estimem tant la visió de l'ultralocal com les paraules abstractes, desarrelades i escapçades del seu significat, i, també, l'anècdota precisa i les seves derives. És un llibre, però, sense exaltació lírica, malgrat l'amor autèntic que s'hi professa, i amb vasta erudició i rigor, escrit per un savi local i científic, enginyer i modern com Pompeu Fabra.

Al llibre de Martí Rom no hi ha reproduïdes les pintures que s'hi esmenten, que apareixen referenciades a peu de pàgina, com si fossin les notes erudites, al marge, en els llibres acadèmics.

I és, en efecte, així, perquè a part de l'elevat cost que les societats d'autor imposen a escriptors publicistes i editors, l'estudiós es troba en el dilema de saber si l'objecte d'estudi és

MARTA MEMBRIVES

‘Pal de ballari’, de Martí Rom, és un llibre de microhistòria, sense exaltació lírica però amb erudició i rigor

Joan Miró –que hi és tot, tot el que ha viscut i tot el que sobre ell s'ha escrit–, o és Mont-roig, que per a Miró era la naixença de la seva obra i alhora la seva religió.

Una religió que és feta de la força de la terra que nodreix l'art de pintar. Una energia que amb els peus tocant a terra s'escampa fins a l'univers germinatiu, combatiu, en expansió permanent.

El llibre de Martí Rom està escrit amb la importància del moviment de les formigues, minucios, d'esforç gegantí i col·lectiu. El seu autor, com nosaltres, som deutors de l'esperit de Joan Miró, popular i radical, il·luminat i republicà. Un esperit català d'avantguarda que Martí Rom ha sabut estudiar com ningú, car en ell es dona la condició de ser un roig encès de Mont-roig.